

Thus, on the modern stage of development of market relations, leasing in Ukraine is the most effective instrument of the long-term financing at acquisition of any technique or equipment. Introduction of leasings operations will be instrumental in the update of capital assets due to the increase of access of enterprises to the outsourcings of financing of investments, which will allow operatively to modernize a production and send the economized money to other necessities.

Keywords: financial sector, leasing, types of leasing.

УДК 338.2:321.01:81

Штерма Т.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економіки та підприємництва
ПВНЗ «Буковинський університет», м. Чернівці*

Штерма І.М.

Національний університет ім. Ю.Федьковича, м. Чернівці

Непийвода М.А.

ПВНЗ «Буковинський університет», м. Чернівці

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕКОНОМІКИ І ПОЛІТИКИ: ОСОБЛИВОСТІ АРГУМЕНТАЦІЇ У ПРОМОВАХ ПОЛІТИКІВ

Анотація. В статті розглядається взаємозв'язок економіки і політики та проблеми аргументованого дискурсу. На матеріалі публічних виступів американських політиків визначається і вербальні та не вербальні засоби об'єктивізації політичного дискурсу.

Ключові слова: економіка, стратегія, аргументація, публіцистичний дискурс, публічний виступ, промова, політика.

Економіка виступає найважливішим фактором, що визначає політичне життя суспільства. Економічна політика народжується разом з державою, покликаною забезпечити захист інтересів різних соціальних спільностей. Вона є поведінкою держави в сфері економіки країни. Економіст Дж. Кейнс розглядав економічну політику як загальну волю, втілену в державному регулюванні. Німецький економіст В. Ойкен під економічною політикою розумів сукупність державних заходів впливу на економічні процеси. Нобелівський лауреат з економіки Дж. Бьюкенен вважав економічну політику процесом обміну між суб'єктом і державою, де кожен добровільно погоджується обмінювати частку витрат за змістом державних служб за послуги, одержувані спільно. Економіст М. Фрідмен відносив економічну політику до мистецтва прийняття рішень, що дає можливість виявляти основну

єдність кінцевої мети у представників різних економічних течій і сприяє подоланню розбіжностей. Отже економічна політика, що здійснюється державою, урядом, система практичних заходів у сфері управління економікою, по наданню економічним процесам спрямованості відповідно з метою, завданнями та інтересами країни. У визначеннях поняття економічна політика чітко видно тісний діалектичний взаємозв'язок економіки і політики, який стає рельєфніший, якщо взяти до уваги сучасний науковий підхід розмежування на позитивну і нормативну функції економічної теорії. Якщо позитивна функція розглядає реальний економічний процес, тобто фіксує те, в якому становищі перебуває економіка, то нормативна функція уособлює судження про те, яким має бути економічний процес.

Визначальними суперечностями економіка-політика виступає економіка первинна, яка визначає напрям діяльності політичних інститутів: уряду, політичних партій, громадських організацій.

Аргументація відіграє важливу роль у політичному дискурсі і як стратегія, має певні тактики. Використовуючи ці тактики політики впливають на формування та зміну думки виборців. Проте, кожен політик по-своєму використовує ці тактики. Це позначається на його популярності серед виборців, адже для політика дуже важливо уміти переконувати та завойовувати аудиторію не тільки ділом, а й словом. Отож варто розглянути як саме за допомогою аргументації політики, які належать до різних політичних партій досягають поставленої мети – залучаються підтримкою виборців. Для даного дослідження було обрано промови кандидатів США від двох найвпливовіших партій цієї країни – Барака Обами, та Джо Бідена (Демократична партія), а також Джона МакКейна та Сари Палін (Республіканська партія).

Основу промов Б.Обами і Дж.МакКейна складають обіцянки дій та змін у майбутньому політичному житті країни. Під час порівняння промов Дж.Бідена та С.Палін було виявлено спільні та відмінні риси аргументації. Обидва політики вдаються до тактики ототожнення себе з народом. У мові дана тактика виражається шляхом порівняння: *And this is the time as Americans, together, we*

get back up (Дж.Біден); Our family has the same ups and downs as any other ... the same challenges and the same joys (С.Палін). Дж.Біден підкреслює те, що він та його партія є частиною американського суспільства і що прагнуть того, чого прагнуть усі американці – повернути добробут і процвітання своєї країни. С.Палін звертається до сімейних цінностей, наголошуючи на тому, що її родина така ж як і всі інші, з тими ж потребами і своїми діями вона прагне полегшити життя всім родинам країни. Емоційні аргументи Дж.Бідена виражені у емфатичній конструкції (this is the time...), у порівнянні (as Americans), а також у прислівнику together який позначає об'єднання політика і народу. С.Палін застосовує порівняння (same... as) та повтор (the same ups and downs, the same challenges, same joys) для вираження власних аргументів. Кандидати використовують у своїх промовах розмовну лексику для того, щоб зробити її зрозумілішою для аудиторії та створити образ звичайних, пересічних американців: going into harm's way, average hockey mom, kids, they wrote him off (С.Палін); dug us into a very deep hole, climb out, Americans have been knocked down (Дж.Біден); Дж.Біден у своїй промові застосовує тактику, яка передбачає подачу в якості аргументів загальновідомих фактів.

Підсумовуючи ці факти, політик вказує на рішення яке мають прийняти виборці. Але це зроблено так майстерно, що здається ніби це і є єдине правильне рішення: ...they're asking questions as profound as they are ordinary. Questions they never thought they would have to ask: Should mom move in with us now that dad is gone? Fifty, sixty, seventy dollars to fill up the car? Winter's coming. How we gonna pay the heating bills? Another year and no raise? Did you hear the company may be cutting our health care? Now, we owe more on the house than it's worth. How are we going to send the kids to college? How are we gonna be able to retire? That's the America that George Bush has left us, and that's the future John McCain will give us. These are not isolated discussions among families down on their luck. These are common stories among middle-class people who worked hard and played by the rules on the promise that their tomorrows would be better than their yesterdays (Дж.Біден). Політик змальовує сумні будні американців, а потім

підводить підсумок – Дж.МакКейн не змінить існуючий стан речей. Дж.Біден широко використовує анафору: ... they're asking questions.... Questions they never...; That's the America ... that's the future.... Для вираження аргументації політик також використовує протиставлення з елементами анафори: These are not isolated discussions... – These are common stories.... На відміну від С.Палін, Дж.Біден під час аргументації посилається на дані статистики: And in the Senate, John sided with President Bush 95 percent of the time. Give me a break. When John McCain proposes \$200 billion in new tax breaks for corporate America, \$1 billion alone for just eight of the largest companies, but no relief for 100 million American families, that's not change (Дж.Біден). Це дієва тактика, адже наочний конкретний приклад – раціональний аргумент – найкращий аргумент, особливо якщо він виражений у числах. Дж.Біден також будує свою аргументацію на протиставленні: John McCain proposes tax breaks for corporate America, but no relief for American families. Обидва кандидати (Дж.Біден та С.Палін) під час критики опонента використовують порівняння: Now, despite being complicit in this catastrophic foreign policy, John McCain says Barack Obama isn't ready to protect our national security. Now, let me ask you: whose judgment should we trust? Should we trust John McCain's judgment when he said only three years ago, "Afghanistan-we don't read about it anymore because it's succeeded"? Or should we trust Barack Obama, who more than a year ago called for sending two additional combat brigades to Afghanistan? The fact is, al-Qaida and the Taliban-the people who actually attacked us on 9/11-have regrouped in those mountains between Afghanistan and Pakistan and are plotting new attacks. And the Chairman of the Joint Chiefs of Staff echoed Barack's call for more troops. John McCain was wrong. Barack Obama was right (Дж.Біден); America needs more energy ... our opponent is against producing it. Victory in Iraq is finally in sight ... he wants to forfeit (С.Палін). Спочатку Дж.Біден нівелює критику Дж.МакКейна на адресу Б.Обами вставним реченням (despite being complicit in this catastrophic foreign policy...), а потім вводить риторичні запитання, які не вимагають відповіді, хоча і звернені до співрозмовника, вони певним чином впливають на адресата.

Так, вимовляючи риторичне запитання, промовець спонукає слухача самому знайти відповідь і, в той же час переконує його що це і є єдина правильна відповідь. У структурі риторичних запитань присутня така стилістична фігура як епанафора: *Whose judgment should we trust? Should we trust John McCain's judgment...?* Підвищенню довіри аудиторії до промови сприяє вставна конструкція *The fact is*. Адже не залишається жодних сумнівів стосовно того, що інформація яка подається після неї – загальновідома і правдива. Переконливою також є аргументація виражена опозицією: *John McCain was wrong – Barack Obama was right*. Що ж до С.Палін, то у даному прикладі аргументи подані через протиставлення, виражене складним присудком: *needs more energy – is against producing it, is finally in sight – wants to forfeit*.

Проте, критика опонента у промові Дж. Бідена виглядає не такою різкою і категоричною. Це пояснюється тим, що цей політик перед тим, як розкритикувати опонента, застосував тактику м'якого усунення опонента з гри: *John McCain is my friend. We've known each other for three decades. We've traveled the world together. It's a friendship that goes beyond politics. And the personal courage and heroism John demonstrated still amaze me. But I profoundly disagree with the direction that John wants to take the country* (Дж.Біден). Він висловив свою повагу до опонента та підкреслив його хороші якості та свою давню дружбу, використавши такі концепти: *my friend, together, a friendship, personal courage and heroism*. Проте, потім Дж.Біден чітко висловив свою незгоду з діями опонента: *But I profoundly disagree with the direction that John wants to take the country*.

Цей крок став аргументом на користь Дж.Бідена, адже свідчить про те, що він не прагнув підірвати своєю критикою авторитет Дж.МакКейна, а лише констатував факти. С.Палін і Дж.Біден настільки захопилися критикою, що звинувачують своїх опонентів у одних і тих самих помилках. Наприклад, Дж.Біден звинувачує Дж.МакКейна у тому, що він виступає проти зниження рівня податків, а також проти альтернативних джерел енергії: *John McCain proposes \$200 billion in new tax breaks for corporate America, \$1 billion alone for*

just eight of the largest companies, but no relief for 100 million American families; But he voted time and again against incentives for renewable energy: solar, wind, biofuels (Дж.Біден). С.Палін звинувачує Б.Обаму у таких самих діях: Taxes are too high ... he wants to raise them (С.Палін). С.Палін також говорить про те, що Дж.МакКейн не відкидає можливість розробки альтернативних джерел енергії: we're going to build more new-clear plants ... create jobs with clean coal ... and move forward on solar, wind, geothermal, and other alternative sources (С.Палін). У своїй промові політик використав більше різних тактик аргументації, а тому його промова більш переконлива.

Що ж до промов Дж.МакКейна та Б.Обами, то у них простежується багато спільних рис. Як відомо, під час виборчих кампаній дуже важливою є чітка орієнтація на інтереси виборців. Кандидати прагнуть довести виборцям, що їхня основна ціль – зробити все можливе, щоб покращити життя народу і, що найголовніше, переконати виборців у тому, що вони здатні зробити це краще за своїх опонентів. Промови Дж.МакКейна та Б.Обами побудовані навколо центральних понять які виражають ціль виборчої кампанії кожного з кандидатів. Так, для промови Дж.МакКейна центральним є поняття fight. Це слово разом з усіма похідними формами у промові зустрічається 34 рази. Кандидат бореться за все і за всіх: fight for your future, fight for Americans, fight for the family, fight to restore the pride and principles of our party, fight for our country, fight for my cause every day as your President, to fight to make sure every American has every reason to thank God, fight for what's right for our country, fight for the ideals and character of a free people, fight for justice and opportunity for all etc (Дж.МакКейн).

Завдяки такій будові, промова здається дуже емоційною, цілеспрямованою, навіть дещо агресивною. Вона справляє глибоке емоційне враження, але у ній висловлені не зовсім ті думки, які хотіли б чути американці. Адже, як відомо, більшість населення не підтримувало політику Дж. Буша, яка спрямована на продовження війни з Іраком. Тому виборці обрали кандидата, політична кампанія якого була спрямована на мирне вирішення проблем країни.

Саме такі настрої були висловлені у промові Б.Обами. Його промова побудована навколо концепту American promise. Даний концепт зустрічається у його промові 29 разів у різних варіаціях: American promise has been threatened once more, the American promise alive, fundamental promise that has made this country great, keep our promise alive, that's the promise we need to keep, the promise of affordable, accessible health care, the promise of equal pay for an equal day's work, the promise of a democracy (Б.Обама). Спільною рисою промов Дж.МакКейна та Б.Обами є те, що вони використовують тактику емоційного тиску. Свої дії вони аргументують піклуванням про виборців: America, we cannot turn back... not with so much work to be done; not with so many children to educate, and so many veterans to care for; not with an economy to fix, and cities to rebuild, and farms to save; not with so many families to protect and so many lives to mend. America, we cannot turn back. We cannot walk alone (Б.Обама); As President, I will work to establish good relations with Russia so we need not fear a return of the Cold War. But we can't turn a blind eye to aggression and international lawlessness that threatens the peace and stability of the world and the security of the American people (Дж.МакКейн).

Як видно з прикладів, політики аргументують свої дії піклуванням про майбутнє суспільства своєї країни, про їхній спокій та безпеку. Б.Обама в якості тези використовує заклик для аргументації якого використовує емоційні аргументи – апеляцію до страху за майбутнє, за життя і долю дітей тощо. Ефективність аргументації підсилюється використанням різних стилістичних фігур – анафори (not with so much work to be done, not with so many children to educate, not with an economy to fix etc.) та простої анепіфори (повтор одного і того ж речення we cannot turn back на початку і в кінці абзацу). Дж.МакКейн апелює до глобальних цінностей, які не залишать нікого байдужим – мир, стабільність, захист: aggression and international lawlessness, peace and stability of the world, security of the American people. У своїх промовах кандидати критикують слова та вчинки один одного, проте дотримуються принципу політичної коректності й не вдаються до прямих образ. Критика у промовах

обох політиків побудована на порівняннях. Політики проводять паралелі між своїми діями та діями опонентів. Таким чином, завдяки контрастному порівнянню, вказують виборцям на правильне рішення: Senator Obama wants our schools to answer to unions and entrenched bureaucracies. I want schools to answer to parents and students (Дж.МакКейн); ...while Senator McCain was turning his sights to Iraq just days after 9/11, I stood up and opposed this war, knowing that it would distract us from the real threats that we face (Б.Обама). І Дж.МакКейн, і Б.Обама перед тим, як критикувати опонента, застосували тактику м'якого усунення опонента, а тому їхня критика не здається образливою: Now, now, let me – let there be no doubt. The Republican nominee, John McCain, has worn the uniform of our country with bravery and distinction, and for that we owe him our gratitude and our respect Б.Обама; I wouldn't be an American worthy of the name if I didn't honor Senator Obama and his supporters for their achievement (Дж.МакКейн). У своїх промовах політики наголошують на тому, що їхні прагнення і переконання зовсім різні, що між ними є велика різниця (there are big differences between us), але насправді їхні передвиборні кампанії дуже схожі. Адже обидва політики обіцяють покращити стан економіки, підвищити рівень соціального забезпечення, покращити якість освіти, вирішити проблеми енергопостачання, піклуватися про безпеку країни тощо.

Варто зазначити те, що у своїх промовах Дж.МакКейн та Б.Обама використовують одні і ті ж тактики аргументації, але наводилися різні аргументи. Так, наприклад, Дж. МакКейн підтримував політику попереднього президента США Дж. Буша, яка полягала у продовженні війни зі східними країнами. У своїй промові він навіть заявив, що краще програє вибори ніж війну: I'd rather lose an election than see my country lose a war (Дж. МакКейн). Проте, більшість населення США не підтримувало Дж. Буша і його політику, а отже не підтримало і Дж. МакКейна. Б.Обама виступив проти військових дій та за мирне урегулювання проблем. Він мав намір сконцентрувати свої сили на внутрішніх проблемах країни і потребах своїх співвітчизників. Це стало головною причиною його перемоги на виборах президента США, а

красномовність та вміння переконувати лише допомогли швидше залучити на свій бік виборців.

Таким чином вирішальну роль у розвитку суспільства відіграє взаємодія економіки і політики. Виборці, що голосують за програму тієї чи іншої партії, вибирають курс економіки та політики держави. Реалізація вибраного курсу здійснюється через механізм держави урядом, сформованим партією (або блоком партій), яка перемогла на виборах. Держава відповідальна за реалізацію економічного та політичного курсу, які повинні відповідати інтересам суспільства.

Пріоритетний підхід до економіки — це завжди політичний, стратегічний підхід. Пріоритети мають визначатися на основі інтересів і здійснюватися через них. Вони мусять сприяти науковому передбаченню майбутнього стану розвитку економіки, його структури, впливу на соціальну сферу, людину, природу. У свою чергу, на цій основі можна прогнозувати реальні суперечності та шляхи і способи вирішення їх. У такий спосіб економічна політика, побудована на науковій теорії, перетворюється на чинник суспільного прогресу.

Список літератури:

1. Фоменко О.С. Політична реклама в телевізійних дебатах: лінгвістичні аспекти / О.С.Фоменко // Мовні і концептуальні картини світу: збірник наукових праць Київського національного університету імені Т.Г.Шевченка. – К.: “Логос”, 2000. – С. 365-369.
2. Сковородников А.П. О необходимости разграничения понятий «риторический прием», «стилистическая фигура», «речевая тактика», «речевой жанр» в практике терминологической лексикографии / А.П. Сковородников // Риторика. Лингвистика: сб. статей. – Смоленск: СГПУ, 2004. – С. 5-11.
3. Маркович А.А. Аргументативная коммуникация / А.А. Маркович // Методология исследования политического дискурса: Актуальные проблемы содержательного анализа общественно-политических текстов: сб. науч. трудов

под общ. ред. И.Ф. Ухвановой-Шмыговой. – Минск: Белгосуниверситет, 1998. – Вып. 1. – С. 144-150.

4. Виссема Х. Стратегический менеджмент и предпринимательство: возможности для будущего процветания / [пер. с англ. Х. Виссема]. – М.: Издательство "Финансы", 2000. – 272 с.

5. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег / Дж. М. Кейнс. – М.: Гелиос АРВ, 2002. – 352 с.

6. Управление человеческими ресурсами / Под ред. М. Пула, М. Уорнера. – СПб.: Питер, 2002. – 1200с.

7. Goleman D., "Leadership Geys Results" Harvard Business Review, March – April 2000.

***Аннотация.** В статье рассматриваются взаимосвязь экономики и политики, и проблемы аргументированного дискурса. На материале публичных выступлений американских политиков определяется вербальные и не вербальные средства объективации политического дискурса.*

***Ключевые слова:** экономика, стратегия, аргументация, публицистический дискурс, публичное выступление, речь, политика.*

***Summary.** The paper considers an economy that serves the most important factor in determining the political life of society. The economic policy comes along with the state that seeks to protect the interests of different social communities. It exists as the behavior of the state in the economy. We analyzed the economic policy that carried out by the state, by the government, and by the system of practical measures in the field of economy to provide economic processes that focus accordance with the purpose, objectives and interests.*

Argumentation plays a major role in political discourse as a strategy that has certain tactics.

Using these tactics politics affect and change voters' opinion. However, every politician in his own way uses these tactics. It affects his popularity among voters, because in politics it is important to be able to persuade and gain an audience not only in deed but in word too. Therefore, in this article we examined how with the help of argumentation politicians who belong to different political parties reach a goal and involved in the support of voters.

In this study, we concluded that the decisive role in the development of society plays an interaction of economics and politics. Voters, who vote on the application of a party, choose the course of the economy and policy. Implementation of the chosen course put through the mechanism of state government formed by a party (or bloc), which won the elections. Thus, the state is responsible for the implementation of economic and political course that should serve the interests of society. It should contribute to the scientific prediction of the future state of the economy, its structure, impact on social life, human, nature.

***Keywords:** economy, strategy, argument, journalistic discourse, public statement, speech, politics.*